

HITTIVIDEO

MUSIIKKIVIDEOTYÖPAJA

JANNE LÄNSITIE

ANTTI HAARANEN

TOMMI NEVALA

VALMISTAMO-HANKE
VALVEEN ELOKUVAKOULU

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT	3
HITTIVIDEO-MUSIIKKIVIDEOTYÖPAJA	4
HITTIVIDEO VAIHE VAIHEELTA	5
VAIHE 1: LÄMMITTELY	6
VAIHE 2: MUSIIKIN KUUNTELU, RYHMIIN JAKAUTUMINEN JA IDEOINTI	8
VAIHE 3: KUVAAMINEN	9
VAIHE 4: EDITOINTI	10
VAIHE 5: KATSOMINEN JA PALAUTEKESKUSTELU	11
LIITE 1: MIELIKUVALISTA	12
LIITE 2: KOHTAUSLUETTELO	13
LIITE 3: HITTIVIDEO-KOKOELMA	15

TERVETULOA HITTIVIDEOIDEN MAAILMAAN!

Pitelet käsissäsi Hittivideo-menetelmäopasta. Se on tarkoitettu kaikille musiikkivideoista kiinnostuneille ja innostuneille ihmisille ikään katsomatta. Oppaan avulla voit tehdä musiikkivideoita musiikkikappaleille, jotka löytyvät Valveen elokuvakoulun Hittivideo-sivustolta (www.kulttuuri-valve.fi/elokuvakoulu, kohdasta oppimateriaali). Musiikkivideon voit tehdä myös mille tahansa muulle kappaleelle, kunhan huomioit tekijänoikeudet, jotka rajoittavat tekemäsi musiikkivideoiden julkaisemista ja esittämistä julkisesti. Omaksi iloksesi voit toki tehdä menetelmän avulla omia videoita vaikkapa viimeisimmille listasuosikeille. Ensimmäinen video kannattaa tehdä esimerkiksi kahden minuutin katkelmalle kappaleesta.

Hittivideo-työpaja toimii varsin mainiosti eri-ikäisten koululaisten opetuksessa tai harrastetoiminnassa. Hittivideo-työpajan teemoja ja työvaiheita voi käsitellä äidinkielen, musiikin, kuvataiteen, mediakasvatuksen ja draaman opetussuunnitelmien näkökulmasta. Työpajan suunnittelussa ja aikatauluehdotuksissa on huomioitu yläkouluikäiset ja sitä vanhemmat. Nuorempien kanssa työpaja kaikkine vaiheineen vie enemmän aikaa.

Työpajan eri vaiheissa ja palautekeskustelussa on mahdollisuus painottaa käsikirjoittamista, näyttelijäntyötä, lavastamista, kuvausta ja kameratekniikkaa, musiikin, valokuvan tai liikkuvan kuvan analyysia, projektinhallintaa, editointia ja jälkityöstämistä – riippuen siitä mitä työpajan ohjaaja tai osallistujat kokevat tarpeelliseksi nostaa esille.

Ensisijaisesti menetelmän on tarkoitus kannustaa lapsia ja nuoria – ja miksei aikuisiäkin – tarttumaan luovasti ja

rohkeasti kiinni apuvälineisiin, joita monet joka tapauksessa jo omistavat: kotoa löytyvillä kännyköillä, videokameroilla, digikameroilla ja tietokoneilla voi tehdä varsin laadukasta jälkeä. Tai tehdä vähemmän laadukasta jälkeä – tehokeinona sekin toimii!

Hittivideo-työpajan ajatuksena on tehdä musiikkivideoita nopeasti, ryhmätyönä ja enemmälti kritisoiden. Hittivideo-menetelmän ja oppaan on tuottanut Valmistamo-hanke yhteistyössä Valveen elokuvakoulun kanssa. Valmistamo on Oulun kaupungin nuorisosiainkeskuksen ja Kulttuuritalo Valveen yhteistyöstä syntynyt hanke, joka kehittää nuorten kulttuurin toimintaympäristöjä ja luovien alojen osaajien ammattimaista toimintaa. Hanketta on rahoittanut Pohjois-Pohjanmaan liitto Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) ja maakunnan kehittämisrahasto (MKR). Hanke toteutettiin vuosina 2009-2011.

Valveen elokuvakoulun toiminnassa lapset, nuoret ja aikuiset voivat perehtyä elokuvakulttuuriin monipuolisesti elokuvia katsomalla ja niitä itse tekemällä. Elokuvakoulu järjestää kerhoja, kursseja ja työpajoja sekä kehittää erilaisia liikkuvan kuvan menetelmiä ja oppimateriaaleja, jotka auttavat mediakasvatuksen integroimista kouluopetukseen.

Illoisia hetkiä Hittivideo-työpajan parissa!

Oulussa toukokuussa 2011

Janne Länsitie

Tuottaja, draaman ja viestinnän opettaja

HITTIVIDEO-MUSIIKKIVIDEOTYÖPAJA

TYÖPAJAN KESTO, KOHDERYHMÄ JA TARVITTAVAT VÄLINEET

Työpajan kesto on noin 2 x 90 minuuttia. Ajankäyttö on suunniteltu koulun oppituntirakennetta ajatellen. Yhden musiikkivideon tekemiseen voi osallistua tehokkaasti 1–5 henkilöä. Tätä suurempi ryhmä koko hidastaa työskentelyä, sillä suuren ryhmän on vaikea osallistua rakentavasti editointivaiheeseen. Eri vaiheisiin käytettävä aika on viitteellinen.

Työpajan ensisijainen kohderyhmä on nuoret, mutta se soveltuu kaikenikäisille, koska työpajatyöskentely, opetussisällöt ja aiheen käsittelytapa määrittyvät ryhmän näkökulmasta. Nuorimpien oppilaiden osallistumismahdollisuutta rajoittaa lähinnä laitteiden ja ohjelmistojen käyttötaito. Joillakin ryhmillä ei välttämättä ole ennakkokäsityksiä musiikkivideoista, mutta se ei ole esteenä oman hittivideon tekemiselle.

Kuvaamista varten ryhmä tarvitsee kameras. Kamera voi olla videokamera, kännykkäkamera tai mikä tahansa kuvauslaite, jolla valokuvia tai videokuvaa saa tallennettua digitaaliseen muotoon.

Editointia varten tarvitaan tietokone, jossa on editointiohjelmisto. Toisaalta musiikkivideoita ei ole pakko juurikaan editoida. Joskus voi riittää, että kuvattuun materiaaliin vain liitetään musiikkikappale ääniraidaksi. Joissain kameroissa ja kännyköissä on yksinkertaisia editointiohjelmistoja, joita voi mainiosti käyttää.

MITÄ OSALLISTUJAT VOIVAT OPPIA HITTIVIDEOTYÖPAJASSA?

Hittivideo-työpajan avulla voidaan tarkastella mielikuvia ja merkityksiä, joita musiikista, kuvista ja niiden kerronnasta, eli synteesistä syntyy. Mielikuvat, merkitykset, tarinat, tapahtumat ja tunnelmat kuvataan musiikkikappaleen mittaiseksi musiikkivideoksi, jonka kerronta voi edetä erilaisten dramaturgisten rakenteiden mukaan. Musiikkivideoista voi syntyä tarinallisia kertomuksia tai hyvin metafiktivistä kuvien ja äänen tajunnanvirtaa.

Menetelmä sisältää työvaiheita, joissa tekijöiltä vaaditaan luovaa ryhmätyöskentelyä, ajanhallintaa, neuvottelutaitoja ja yhteistä päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja toteuttamista. Luonnollisesti menetelmään liittyy myös visuaaliseen kerrontaan, kamerankäyttöön, editoimiseen ja esiintymiseen liittyviä taitoja.

Työpajan ohjaaja ja osallistujat voivat yhdessä vaikuttaa siihen, mihin oppimisalueisiin halutaan syventyä ja mitä asioita työvaiheista halutaan nostaa esille palautekeskustelussa.

HITTIVIDEO-TYÖPAJA VAIHE VAIHEELTA

Vaiheet 1–3 on suunniteltu toteutettavaksi ensimmäisellä kokoontumiskerralla ja 4–5 toisella kerralla. Tarvittaessa kuvaamisellekin voi varata oman, erillisen kerran. Työvaiheita voidaan painottaa tarpeitten mukaan. Editointiin ei kannata käyttää liikaa aikaa. Koko työpajan voi myös toteuttaa yhden päivän aikana.

HITTIVIDEOSSA ON VIISI VAIHETTA

- 1) LÄMMITTELY
- 2) MUSIIKIN KUUNTELU, RYHMIIN
JAKAUTUMINEN JA IDEOINTI
- 3) KUVAAMINEN
- 4) EDITOINTI
- 5) KATSOMINEN JA
PALAUTEKESKUSTELU

VAIHE 1: LÄMMITTELY

PYSÄYTYSKUVAT

N.10 MINUUTTIA

Osallistujat jaetaan 3–6 henkilön ryhmiin ja sijoitetaan niin, että ryhmille on hieman avointa lattiatilaa.

Opettaja kertoo ryhmälle, että seuraavaksi tehdään pysäytyskuvia, eli liikkumattomia patsaita annetuista aiheista. Kaikkien ryhmän jäsenten on oltava kuvassa mukana ja suunnitteluun ei käytetä aikaa: on vain reagoitava nopeasti. Opettaja sanoo ensin aiheen, sitten hän laskee numerot 5-4-3-2-1 ja huutaa ”liikkumatta”.

Aluksi voidaan harjoitella pari helppoa kuvaa, jotta lämmittelyharjoituksen idea tulee selväksi.

”JUNA! 5-4-3-2-1 LIIKKUMATTA!”; ”ELÄINTARHA! 5-4-3-2-1 LIIKKUMATTA!”

Noin 5–10 liikkumattoman kuvan jälkeen siirrytään seuraavaan vaiheeseen.

AIVOMYRSKY

N.10 MINUUTTIA

Osallistujat voivat ottaa mukavan asennon ja laittaa silmät kiinni. He kuuntelevat yhdessä yhtä musiikkikappaletta Hittivideo-kokoelmalta (www.kulttuurivalve.fi/elokuvakoulu, kohdasta oppimateriaali). Kun kappaletta on kuunneltu hetki, opettaja pysäyttää musiikin ja pyytää ryhmää miettimään:

Mitä TILOJA tai PAIKKOJA musiikista tulee mieleen? Tämän jälkeen kappaletta kuunnellaan vielä hetki. Käydään pikakerros läpi ja jokainen saa sanoa yhden asian, joka mieleen tuli. Opettaja kirjaa ajatukset ylös esimerkiksi liitutaululle.

Seuraavaksi opettaja pyytää miettimään TUNTEITA tai ADJEKTIIVEJA, kuunnellaan hetki musiikkia ja kirjataan ajatukset ylös.

Tämän jälkeen opettaja pyytää miettimään IHMISIÄ tai ESINEITÄ. Kirjataan millaisia ihmisiä ja esineitä tulee mieleen.

Viimeisenä opettaja pyytää miettimään TAPAHTUMIA tai TEKEMISTÄ. Kuunnellaan hetki musiikkia ja kirjataan ajatukset ylös.

Väriä vastauksia ei ole, eikä haittaa vaikka tulee mieleen muutakin kuin esitettyjen otsikkojen mukaisia asioita. Seuraavassa vaiheessa pienryhmät ideoivat samalla tavalla musiikkivideonsa kohtauksia.

VAIHE 2: MUSIIKIN KUUNTELU, RYHMIIN JAKAUTUMINEN JA IDEOINTI

N.30 MINUUTTIA

Kuunnellaan kaikki musiikkivideotyöpan kappaleet noin 15–30 sekunnin versioina. Osallistujien on valittava lyhyen pätkän perusteella, mikä kappaleista kiinnostaa.

Kun kaikki kappaleet on kuunneltu, jokainen kirjaa mielenkiintoisimman kappaleen numeron paperille ja paperit käännetään kaikkien nähtäväksi. Valintojen mukaan jakaudutaan pienryhmiin. Suuret ryhmät jaetaan puoliksi. Jos joku jää yksin, kysytään haluaako tämä liittyä johonkin ryhmään tai tehdä videon yksin, mikäli välineitä riittää.

Kukin ryhmä menee omaan rauhalliseen tilaan ja kuuntelee musiikkikappaleen läpi keskustelematta. Kappaleita voidaan kuunnella esimerkiksi koulun tietokoneelta, jos kappaleet on tallennettu niille ennakoon. Kappaleet löytyvät Hittivideo-kokoelmalta (www.kulttuurivalve.fi/elokuvakoulu, kohdasta oppimateriaali). Kappaletta ei kommentoida vielä mitenkään tässä vaiheessa, jotta muiden mielikuvat eivät vaikuttaisi liikaa omiin mielikuviin.

Opettaja antaa jokaiselle ryhmän jäsenelle paperin (liite 1), johon kirjoitetaan kappaleesta kuuntelun aikana syntyviä mielikuvia. Ne voivat olla yksittäisiä sanoja, kuten lämmittelyharjoituksessa tai lyhyitä lauseita.

Tämän jälkeen ryhmällä on 20 minuuttia aikaa valita mielikuvalistoista niitä asioita, joita halutaan kuvata.

Valitut mielikuvat ovat avainsanoja, jotka kirjoitetaan kohtausluetteloon (liite 2). Avainsanojen pohjalta voi syntyä esimerkiksi lyhyitä kohtauksia, lyhyt tarina, pelkkiä mielikuvia, liikettä jne. Joskus koko videon idea rakentuu, kun lähtökohdaksi valitaan joku ihminen, tapahtumapaikka, toiminta tai tunne.

VAIHE 3: KUVAAMINEN

N.45 MINUUTTIA

Ryhmässä päätetään, mikä on kunkin jäsenen tehtävä eri työvaiheissa ja jaetaan tarvittaessa esiintyjien rooleja.

Kuvauksiin on käytettävissä aikaa 45 minuuttia. Materiaalia ei tarvitse kuvata juuri enempää kuin musiikkikappaleen kesto on. Enimmäismääräksi voidaan sopia esimerkiksi 7 minuuttia.

Roolit voivat vaihtua kuvauksen aikana. On kuitenkin hyvä nimetä henkilö, joka on päävastuussa mistäkin vaiheesta. Kaikki roolit ovat tärkeitä kokonaisuuden onnistumisen kannalta.

Ryhmä saa kameran ja sitä opastetaan käyttämään selkeitä käskyjä kuvauksissa.

KUVAUSRYHMÄN JÄSENET

OHJAAJA

OHJAA KUVAAJAA, ESIINTYJIÄ,
RYHMÄN TOIMINTAA

KUVAAJA

VASTAA KAMERASTA JA KUVAUKSISTA

ESIINTYJÄ

NÄYTTTELEE, IDEOI

ASSISTENTTI

HUOLEHTII KUVATTAVISTA KOHTAUKSISTA,

ETSII KUVAUSPAIKKOJA, TARKKAILEE

AJANKÄYTTÖÄ ERI TYÖVAIHEISSA

EDITOIJIA

ON PÄÄVASTUUSSA KUVIEN EDITOIMISESTA

KOMENTOKIELI

"HILJAISUUS, HARJOITUS"

KOHTAUksen HARJOITUS ON ALKAMASSA,

KUVAUSPAIKALLA OLTAVA HILJAA

"OLKAA HYVÄ"

HARJOITELLAAN KOHTAUS,

MUTTEI KUVATA SITÄ

"HILJAISUUS, KUVAUS"

KUVAAMINEN ON ALKAMASSA

"OLKAA HYVÄ"

KUVAAJA KÄYNNISTÄÄ TALLENNUKSEN JA

NÄYTTTELIJÄT ALKAVAT NÄYTELLÄ

"KIITOS"

KUVAAJA ON PYSÄYTTÄNYT TALLENNUKSEN

Kuvattu materiaali siirretään tietokoneelle ennen seuraavaa vaihetta.

VAIHE 4: EDITOINTI

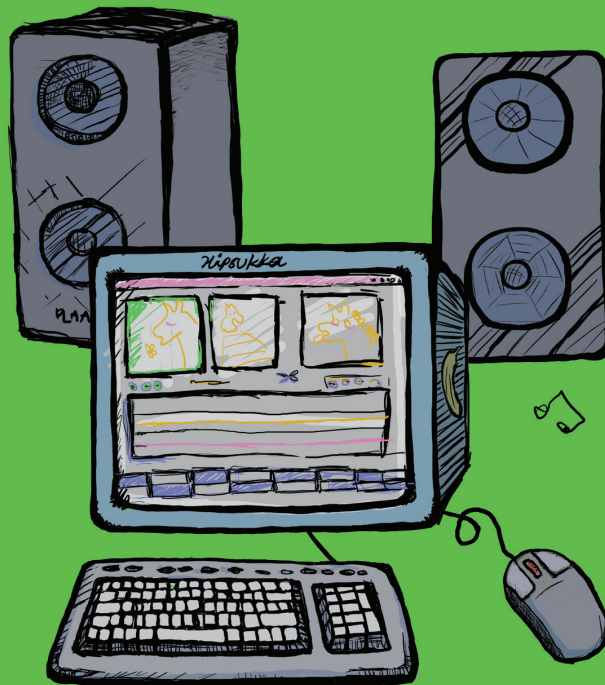
N. 45–60 MINUUTTIA

Kuvaleikkeet siirretään editointiohjelman aikajanelle. Kaikkien ryhmän jäsenten pitäisi saada vaikuttaa siihen, miltä lopullinen video näyttää. Yhden ryhmästä tulee kuitenkin olla vastuussa editoinnista.

Mikäli tietokoneita on enemmän käytettävissä, voidaan editoida useita versioita samasta videosta.

Editointivaihe kannattaa pitää yksinkertaisena. Pääasialliset toimenpiteet editoinnissa ovat musiikin lisääminen, kuvatun materiaalin tiivistäminen ja lopputekstien kirjoittaminen. Siirtymiä otosten väliin sekä hidastuksia ja nopeutuksia voi lisätä. Ryhmä voi editointivaiheessa hyödyntää myös toistoa eli sama kuvamateriaali voidaan esittää useammin kuin kerran.

Kun oppilaat oppivat käyttämään editointiohjelman välineitä, kuten tehosteita, editointiprosessi voi paisua ja viedä runsaastikin aikaa. Tehosteiden käytössä on vaarana, että ne vievät huomion videon perusideasta. Tämän vuoksi niitä kannattaa käyttää säästeliäästi.

VAIHE 5: KATSOMINEN JA PALAUTEKESKUSTELU

N.30 MINUUTTIA

Ryhmät kokoontuvat katsomaan kaikki
hittivideot. Pimennetty tila, valkokangas ja
laadukas äänentoisto luovat tunnelmaa.

Palautekeskustelussa voi käyttää apuna seuraavaa
kysymysrunkoa.

POHDITTAVAA MUSAVIDEON TEKIJÄRYHMÄLLE

- MILTÄ OMA MUSAVIDEONNE NÄYTTÄÄ?
- MISSÄ ONNISTUITTE?
- MITÄ TEKISITTE NYT TOISIN?
- MIKÄ OLI MIELENKIINTOISTA?
- MILTÄ TUNTUI TYÖSKENNELLÄ OMAN
MUSAVIDEON KANSSA?
- MITEN RYHMÄTYÖSKENTELY SUJUI?

POHDITTAVAA KATSOJILLE

- MIKÄ JÄI MUSAVIDEOSTA PÄÄLLIMMÄISENÄ
MIELEEN?
- MISTÄ PIDIT JA MIKSI?
- MISSÄ RYHMÄ OLI MIELESTÄSI
ONNISTUNUT?
- MITÄ MIELIKUVIA SINULLA HERÄSI
MUSAVIDEOSTA?
- OLIKO MUSAVIDEOSSA JOTAIN YLLÄTTÄVÄÄ?
- MITEN KUVAT JA MUSIIKKI SOPIVAT
MIELESTÄSI YHTEEN?

LIITE 1

TILOJA TAI PAIKKOJA

TUNTEITA TAI ADJEKTIIVEJA

IHMISIÄ TAI ESINEITÄ

TAPAHTUMIA TAI TEKEMISTÄ

LIITE 2

AVAINSANA	
MITÄ TAPAHTUU?	
MISSÄ KUVATAAN?	

AVAINSANA	
MITÄ TAPAHTUU?	
MISSÄ KUVATAAN?	

AVAINSANA	
MITÄ TAPAHTUU?	
MISSÄ KUVATAAN?	

AVAINSANA	
MITÄ TAPAHTUU?	
MISSÄ KUVATAAN?	

HITTIVIDEO-KOKOELMA

KOKOELMA LÖYTYY OSOITTEESTA:

WWW.KULTTUURIVALVE.FI/ELOKUVAKOULU, KOHDASTA OPPIMATERIAALI

KAPPALESETTI 1

1. SPEAK: HERBALISM

(säv., san. & sov. jesse viikari)

2. MANHATTAN FALL: ALL-WHITE STAR

(säv. olli rytkönen, san. olli rytkönen, juliana vehviläinen, sov. manhattan fall)

3. GOSH! MR. MEDOR: WORLD DRESSED IN PINK

(säv. vesa-matti jämsä, san. timo puotiniemi, sov. vesa-matti jämsä. teemu rautio, joni raappana, jussi niskakoski)

4. TÄDÄÄ: LIKE A DEAD FEATURING MALLA

(säv. harri hakala, riku nuottajärvi, san. harri hakala, marja roivainen, sov. harri hakala, riku nuottajärvi)

5. PESSIONE: IHMINEN OLE ONNELLINEN

(säv. lenno linjama, san. henri pesonen, sov. henri pesonen)

KAPPALESETTI 2

1. LAURA SAARISTO: PAN FLUTE CHILL

(säv., san. & sov. laura saaristo)

2. NAGU: MENETYS

(säv., san. & sov. simo leivo)

3. THE LUMI EXPERIMENT: 4:45 A.M.

(säv., san. & sov. harri laajarinne)

4. WASTPLAIN: WASTPLAIN

(säv., san. & sov. timo astikainen)

5. SYNERGIA: IKÄMIELI

(säv. juha-matti uunila, san. jani ojennus, sov. juha-matti uunila, jani ojennus)

2. PAINOS

© 2015

TOIMITTAJA: JANNE LÄNSITIE , ANTTI HAARANEN, TOMMI NEVALA

GRAAFINEN SUUNNITTELU JA TAITTO: HENNA TOPPI

JULKAISIJA: VALVEEN ELOKUVAKOULU, OULUN KAUPUNKI 2015

ISBN 978-952-5465-94-5

PAINO: JOUTSEN MEDIAN PAINOTALO OY, OULU

WWW.KULTTUURIVALVE.FI/ELOKUVAKOULU

Pitelet käsissäsi Hittivideo-menetelmäopasta. Se on tarkoitettu kaikille musiikkivideoista kiinnostuneille ja innostuneille ihmisille ikään katsomatta. Oppaan avulla voit tehdä musiikkivideoita musiikkikappaleille, jotka löytyvät Valveen elokuvakoulun Hittivideo-sivustolta (www.kulttuuri-valve.fi/elokuvakoulu, kohdasta oppimateriaali). Musiikkivideon voit tehdä myös mille tahansa muulle kappaleelle, kunhan huomioit tekijänoikeudet, jotka rajoittavat tekemäsi musiikkivideoiden julkaisemista ja esittämistä julkisesti. Omaksi iloksesi voit toki tehdä menetelmän avulla omia videoita vaikkapa viimeisimmille listasuosikeille. Ensimmäinen video kannattaa tehdä esimerkiksi kahden minuutin katkelmalle kappaleesta.